

Regel groei datacentra met een speciale commissaris

Kom met landelijke regie, betogen Joris Winters en Tiejo Keppler.

Een windpark subsidiëren voor een datacenter voelt misschien als een klap in het gezicht van de belastingbetaler. Maar in onze geglobaliseerde wereld ligt de economische en maatschappelijke waarde vaak dieper onder het oppervlak. Een geslaagd en rendabel windpark is op zichzelf immers een topprestatie, zeker in het licht van de energietransitie en onze Europese klimaatdoelen. We hebben nu eenmaal energie nodig, de markt volgt de vraag en als die energie groen is, dan is dat per definitie beter. Elk nieuw datacenter onderstreept onze positie als koploper in deze markt, waardoor er meer aantrekkingskracht ontstaat voor anderen in deze sector.

Lees ook: [Gebroken beloftes: hoe de Wieringermeerpolder dichtslibde met windturbines en datacentra](#)

Datacenters zijn de ruggengraat van de (digitale) economie. De vestiging van datacenters vraagt aandacht voor een goede inpassing in ruimte en infrastructuur en slimme toepassing van bijproducten zoals restwarmte. Daarom verdient het aanbeveling om in navolging van de Deltacommissaris, die toeziet op de uitvoering van het Deltaprogramma, ook een 'Datacommissaris' in het leven te roepen. Deze commissaris houdt zich dan bezig met de regie om het beste van verschillende werelden samen te brengen.

De planning van datacenters vereist een samenhangend vestigingsbeleid voor de lange-termijn dat centraal wordt gecoördineerd. Het overlaten aan behoefte uit de markt en het vervolgens uitspelen van lokale partijen leidt tot versnippering.

De huidige datacenters zijn grote internationale ondernemingen met dito klanten en gebruikers. De Datacommissaris weegt deze ingewikkelde publieke en private belangen goed af en houdt hij het nemen van besluiten rekening met de toekomst.

Datacenters geven de term 'black box' een hele nieuwe dimensie. Want behalve dat je niet precies weet wat er binnen gebeurt, staan ze ook vaak als een nietszeggende blokkendoos langs een snelweg in een weiland. Een gebouw zonder ramen: „data en elektriciteit erin, data en warmte eruit“.

Hoe voorkomen we ongewenste effecten zoveel mogelijk en benutten we tegelijk de potentie van deze groeiende sector? Dat kan door de lokale weerstand, stroomtekorten, aanzienlijk waterverbruik en slechte ruimtelijke inpassing te voorkomen. Ook hier zorgt de Datacommissaris voor de juiste sturing door regie en beleid op het juiste niveau.

Het is belangrijk om zorgvuldig om te gaan met gronduitgifte en de 'verdozing', zoals we die soms bij distributiecentra zien, te voorkomen. Verder zien operators en ontwikkelaars van datacenters ook in dat het energieverbruik verlagen en verduurzamen van groot belang zijn.

Datacenters zijn graag bereid afspraken te maken over de levering van restwarmte aan partijen in de directe omgeving. Het eerste aanspreekpunt van datacentra is doorgaans de gemeente. Vaak is er bij

een gemeente groot enthousiasme als een operator hen selecteert. Helaas kan dat regionaal en nationaal leiden tot niet de beste keuze van locaties. Ook hier kan de landelijke aanpak versnippering voorkomen.

Waar vinden belangen elkaar? In de verduurzaming van de energie-infrastructuur spelen [zogeheten Regionale Energie Strategieën \(RES\)](#) een sleutelrol. Voor datacenters zou een regionaal of zelfs landelijk beleid ook logisch zijn, omdat daardoor de mogelijke voordelen van het combineren van een dergelijk beleid met de Regionale Energie Strategie pas echt goed kan benut kunnen worden.

Veel datacenters vestigen zich bij hun afnemers, dicht bij de grote steden en digitale knooppunten. Maar in Nederland is ruimte schaars. Dus elke gelegenheid die er is om het vanuit het perspectief van energietransitie en een duurzame toekomst goed te doen, moeten we benutten.

Joris Winters en **Tiejo Keppler** zijn verbonden aan Arcadis.